

ת"פ 29293/04/19 - עיד אורחיל אלחמיאסה נגד הועדה המקומית לתכנון ובניה - ערד

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עתפ"ב 29293-04-19 אלחמיאסה נ' הועדה לתכנון ובניה - ערד

בפני	כבוד השופט אלון אינפלד
המערער	עיד אורחיל אלחמיאסה ע"י ב"כ עו"ד גלעד אבני
נגד	
המשיבה	הועדה המקומית לתכנון ובניה - ערד ע"י ב"כ עו"ד דוד סלע

פסק דין

לפני ערעור על החלטת בית משפט השלום בבאר שבע (כב' השופט ח' פס) מיום 2.4.19 בה דחה את בקשת המערער לעיכוב נוסף בביצוע צו הריסה מנהלי שניתן ביום 7.2.18. זאת, לאחר שמועד ביצוע הצו נדחה בהסכמת הצדדים בהחלטה קודמת מיום 31.5.18 (מפי כב' השופט סולקין).

רקע

המדובר בהליך אשר נפתח עקב דו"ח פיקוח מחודש דצמבר 2017, המתייחס למבנה בלוקים שנבנה לצרכי מגורים בשטח של כ-50 מ"ר. זאת, ללא היתר כדן, ובשטח אשר ייעודו "נוף מדבר".

כבר בדו"ח המפקח יש אינדיקציה לנתוני הרפואיים החריגים של המבקש. על פי הנתונים בתיק, המדובר במי שהוא נכה 100%, המתנייד באמצעות כיסא גלגלים, בעל מגבלות קוגניטיביות משמעותיות ואשר עניינו מנוהלים באמצעות אפוטרופוס לדין שמונה על ידי בית הדין השרעי.

המבקש הגיש בקשה לביטול צו ההריסה המנהלי, אך בדיון ביום 31.05.18, הגיעו הצדדים להסכמה לפיה הבקשה תבוטל והמשיבה תמחל על הוצאותיה נוכח הנסיבות המיוחדות של המערער. הצדדים הגיעו להסכמה בדבר דחיית מועד הכניסה לתוקף של צו ההריסה. זאת, "לנוכח נסיבותיו האישיות המיוחדות של המבקש ומצבו הבריאותי והנפשי, מבלי שהדבר יהווה תקדים למקרים אחרים". הצדדים טענו לעניין משך הדחייה, ובית המשפט החליט כי צו הריסה ייכנס לתוקף ביום 30.03.19. כן, ציין בית המשפט בהחלטתו, כי יהיה על המבקש, באמצעות האפוטרופוס, לפעול עד אותו מועד להריסת המבנה ואם לא יעשה כן, תהיה המשיבה רשאית להרוס את המבנה.

לקראת כניסת הצו לתוקף, הוגשה בקשה לארכה נוספת, ארכה בת כשנה. הצדדים טענו בכתב והגישו מסמכים, ואף התקיים דיון קצר ביום 24.03.19. בשלב הביניים, נתנה ארכה עד מתן החלטה של בית המשפט.

במרכז טענות המבקש, נטען כי מתוכנן למבקש פתרון מגורים ביישוב המתוכנן אל פורעה, המצוי בהליכי תכנון מואצים. ב"כ המבקש עתר לראות בכך "אופק תכנוני" היכול להצדיק המנעות מהריסה עד מימוש. זאת, בשים לב למדיניות הכללית ביחס לפזורה הבדואית לפיה אין הורסין בנייה בלתי חוקית בטרם ניתן פתרון התיישבותי מוסדר.

המשיבה התנגדה לדחייה נוספת, משום שלא פורט כל ניסיון למצוא דיור חלופי בטווח זמן סביר. צוין כי אין עדיין תכניות קונקרטיות להקמת היישוב האמור. כן הפנה ב"כ המשיבה להוראות החוק, כניסוחם לאחר תיקון 116 ולפסיקה, לפיהם שיקול דעתו של בית המשפט מוגבל עד מאוד במתן ארכות מסוג זה, ולמעשה אין סמכות לכך.

בית המשפט בהחלטתו מיום 02.04.19 ציין כי למעשה אין עילה לדחיית מועד הכניסה לתוקף של צו ההריסה. בית המשפט ציין כי לא הוסבר מה נעשה כדי לאתר מקום מגורים חלופי למבקש, אף על פי שזאת הייתה מטרת הדחייה מלכתחילה. בהעדר אופק תכנוני ליישוב המתוכנן, אין בסיס אמיתי לבקשה. עוד הדגיש בית המשפט כי במסגרת תיקון 116 הגביל בית המשפט את שיקול הדעת ונדרשים טעמים מיוחדים להיענות לבקשה לארכה. זאת, אף אם מתקיימים חלק מהתנאים כגון היות המבנה יציב, באשר לא מתקיימים יתר התנאים לארכה.

בית המשפט למעשה דחה את הבקשה, תוך מתן ארכה אחרונה מטעמים הומניטריים לצורך התארגנות סופית, וזאת עד ליום 30.05.19.

הערעור והתשובה

ב"כ המערער טוען כי שגה בית המשפט כאשר דחה את הבקשה, על יסוד הטענה שהמערער לא פעל למציאת מקום מגורים חלופי. נטען כי ההחלטה המקורית של השופט סולקין, כלל לא הזכירה צורך באיתור מקום מגורים חלופי, והדחייה ניתנה מטעמים הומניטריים. טעמים, שלא נס ליחס, משום שמצבו הרפואי של המערער לא השתנה.

כן טוען ב"כ המערער, שבית המשפט לא נתן משקל לעובדה שהדחייה המקורית נעשתה בהסכמת המשיבה, ולא נתן משקל לכך שיש אופק התיישבות עתידי למערער. נטען כי לא המערער אחראי לכך שהקמת היישוב טרם התממשה למרות החלטת ממשלה, וכי מדובר במחדל של הרשות להסדרת הבדואים בנגב.

המשיבה בתשובתה הדגישה כי למעשה אין לבית המשפט סמכות להאריך עוד את המועד, בשים לב להוראות החוק לאחר תיקון 116 ובמיוחד בשים לב להוראות סעיף 254ט לחוק התכנון והבנייה. המשיבה הביעה תרעומת על כך שהמערער לא עשה כל ניסיון למצוא דיור חלופי בחודשים הרבים בהם ניתנה לו ארכה. הודגש עוד שאין פתרון דיור קרוב ומעשי, אין מדובר בפתרון שהוא "בהישג יד" ואף שנת הארכה המבוקשת אין בה כדי להספיק להסדרת היישוב אל פורעה.

דין

הצדדים נתנו הסכמתם למתן החלטה על יסוד הכתובים, ללא דיון. לפיכך, לאחר שהתגובה האחרונה ניתנה לפני מספר ימים, ניתנת החלטה זו בלשכה והיא תשלח לצדדים.

לא מצאתי בערעור תשובה לטענות המשיבה לעניין הסמכות ושיקול הדעת המוגבל של בית המשפט על פי החקיקה.

ב"כ המערער לא חלק על כך שמדובר בשטח אשר ייעודו "נוף מדבר" ולא מגורים ובנסיבות אלה, אין כלל סמכות לעכב את צו ההריסה נוכח הוראות סעיף 254ט(ד)(2) המפורשות. יודגש, כי אפילו הייתה סמכות לעכב, תקופות עיכוב הביצוע המותרות על פי הדין קצרות מאוד ואינן מתקרבות לתקופה המבוקשת על ידי ב"כ המערער (סעיף 254ט(ב), (ה), (ו) ו-ז).

אמנם, נימוקי ב"כ המערער בבקשת הדחייה המקורית לא אזכרו את הפתרון האפשרי של מציאת דיור חלופי שאינו במסגרת ההסדרה של האורבניזציה של הבדואים. אולם, כב' השופט סולקין בהחלטתו היה ברור מאוד. בית המשפט הבהיר כי אם המבנה לא יהרס בזמן תהא רשאית המשיבה להרוס. לא ניתנה ארכה לתקופה שהתבקשה, וברור היה כי אם לא ימצא פתרון על ידי הסדרה, יש למצוא פתרון אחר. לכן, לא ירדתי לסוף דעתו של ב"כ המערער הסבור, משום מה, שכל עוד לא זוכה המבקש להסדרת יישובו באמצעות הרשות להסדרת יישובי הבדואים, זכאי הוא להישאר במקומו. לא כך נאמר. לא כך נקבע. לא כך השתמע. אף לא הייתה כל סמכות לבית המשפט לתת הוראה מסוג זה.

בנסיבות אלה, ככל שיש טעות כלשהי בהחלטת בית משפט השלום מיום 2.4.19, אשר דחתה באופן מהותי את הבקשה לארכה נוספת, הטעות היא בכך שניתנה ארכה הומניטרית קצרה, ללא סמכות.

כפי שלבית משפט השלום לא הייתה סמכות ליתן ארכה, כך גם לבית משפט זה אין סמכות ליתן ארכה. שכן, כאמור, מדובר בבנייה למגורים בקרקע אשר ייעודו אחר. נוכח מכלול הנסיבות, ובהתאם לפסיקה המצמצמת מאוד את האפשרות ליתן ארכות מסוג זה, ראוי היה לדחות הבקשה אף לו היתה סמכות, למרות הנסיבות האישיות החריגות. זאת, משום שלא הוכח שיש פתרון בהישג יד ממשי וקרוב, ולא נעשה ניסיון מוחשי על ידי האפוטרופוס לפתור הבעיה באופן יעיל בזמן שניתן.

נוכח כל האמור, הערעור נדחה.

המזכירות בית המשפט תשגר את פסק הדין לב"כ הצדדים - בדחיפות.

ניתן היום, י"א אייר תשע"ט, 16 מאי 2019, בהעדר הצדדים.